Emro Science and Education
Open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · “Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnol... DOI: 10.5281/zenodo.24318339

materiallar to‘plami

ISH JOYIDA SHIKASTLANGANDA XODIMLARGA BIRINCHI YORDAM KO‘RSATISH.

Quvvatov Nodirbek A’zamjon o‘g‘li,
Andijon mahinasozlik instituti, “Transport va logistika” fakulteti, “Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi” o‘quv yo‘nalishi, 4-kurs, 30-20-guruhi talabasi.

Annotatsiya

Ishlab chiqarish korxonalarida ishchi va xodimlar bilan sodir bo‘lishi mumkin bo‘lgan baxtsuz hodisalar natijasida shikastlanganlarga birinchi yordam ko‘rsatish bilan bog‘liq muammolar va ularni to‘g‘ri tashkil etish masalalari yoritilgan.

Kalit so‘zlar : *baxtsiz hodisa,favqulodda vazyat,zararlanish,zaharlanish, tibbiy yordam, profilaktika choralari,malakali birinchi yordam.*

Mamlakatimizda har yili yuzlab odamlar tabiiy ofatlar va ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalar qurboni bo‘lishadi. Jumladan, 2021-yilda ishlab chiqarish bilan bog‘liq baxtsiz hodisalar 203 tani tashkil etib, 59 tasi o‘lim bilan yakunlangan[1].

Shubhasiz, favqulodda vaziyatlarni oldindan aytish qiyin, ammo jabrlanganlarga o‘z vaqtida birinchi yordam ko‘rsatish mumkin va zarurdir. Inson hayoti va sog‘lig‘iga tahdid to‘satdan kasallik, zaharlanish yoki baxtsiz hodisa natijasida yuzaga kelishi mumkin.

Ishlab chiqarish korxonalarida baxtsiz hodisa har qanday joyda va istalgan vaqtda sodir bo‘lishi mumkin. Ko'pincha bunday hollarda malakali tibbiy yordamning tez etib kelishiga ishonish qiyin. Xuddi shunday kutilmagan vaziyatlarda jabrlanuvchiga birinchi yordam ko'rsatish kerak bo‘ladi.

Birinchi yordam - baxtsiz hodisalar va to‘satdan sodir bo‘lgan kasalliklarda zarur bo‘lgan davolash- profilaktika choralarini, jarohatlanganlarga yoki kasallarga tibbiy xodim kelishidan oldin yoki bemorni tibbiy muassasaga joylashtirishdan oldin ko‘rilgan shoshilinch choralardir[2,6 b].

Birinchi yordamning maqsadi hayot uchun xavfli holatlarni bartaraf etish, shuningdek, keyingi zarar va mumkin bo'lgan asoratlarni oldini olishdir. Birinchi yordam quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

1. Tashqi zarar etkazuvchi omillarni darhol to'xtatish yoki jabrlanuvchini uning hayotiga tahdid soladigan joydan olib tashlash.

2. Jabrlanuvchining hayotiga tahdidni bartaraf etish: nafas olish va yurak faoliyatini tiklash.

3. Asoratlarning oldini olish (yarani bog'lash, immobilizatsiya va boshqalar).

4. Malakali tibbiy yordam kelgunga qadar jabrlanuvchining hayot faoliyatini ta'minlash va jabrlanuvchini tibbiy muassasaga etkazish.

Malakali xodimlar kelishidan oldin har qanday shaxs birinchi yordam ko‘rsatishga qodir va majburdir(hodisaning tasodifiy guvohi, hamkasbi va jabrlanuvchining ish beruvchisi). Juzaga kelgan vaziyat qanchalik qiyin bo‘lmasin, har bir xodim birinchi yordam ko‘rsatish bo‘yicha eng muhim bilim va ko‘nikmalarga o‘rgatilishi mumkin. Bundan tashqari, asosiy tezkor chora-tadbirlar ro‘yxati, shuningdek, kadrlarni asosiy yordam ko‘rsatish usullariga o‘rgatish ishlab chiqarish sharoitlari bilan belgilanadi. Birinchi yordam ko'rsatishning muhimligini

Published: 10.11.2023

Cite this article: Quvvatov Nodirbek A’zamjon o‘g‘li (2023). Ish joyida shikastlanganda xodimlarga birinchi yordam ko‘rsatish. Emro Science and Education, 1(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24318339

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

ishchilar ham, ish beruvchilar ham chuqur tushunib etishlari kerak, chunki ba'zi hollarda o‘z vaqtida ko‘rilgan choralar hayotni saqlab qolishi, oyoq-qo‘lni saqlab qolishi yoki ko‘rishning yo‘qolishining oldini oladi.

Shuni ta’kidlash kerakki, Yevropa mamlakatlarida bu muammo unchalik keskin emas, chunki jabrlanganlarga birinchi yordam ko‘rsatish zarurati tabiiy ravishda oddiy ishchining ma’naviy burchlariga kiritilgan. Bizda vaziyat butunlay boshqacha: odamlar nafaqat birinchi yordam ko‘rsatishni hohlamaydilar, balki qanday qilib yordam berishni ham bilishmaydi.

Har yili ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalar soni yuzlab odamlarni tashkil etishini hisobga olsak, birinchi yordam ko‘rsatish asoslarini o‘rganishning ahamiyati juda katta. Mamlakatimizda jabrlanganlarga birinchi yordam ko‘rsatish sohasida bir qator muammolar mavjud. Ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko‘rsatishda odamlarning ishtirokini cheklovchi eng muhim omillardan biri bu xato sodir bo‘lgan taqdirda huquqiy javobgarlikka tortilishdan qo‘rqishdir.

Shuningdek, ko‘plab fuqarolar birinchi yordam ko‘rsatish uchun chuqur tibbiy bilim zarur deb hisoblashadi. Ammo shuni ta’kidlash kerakki, shoshilinch tibbiy yordamdan farqli o‘laroq, birinchi yordamni har kim, shu jumladan tibbiy ma’lumotga ega bo‘lmaganlar ham ko'‘satishi mumkin. Darhaqiqat, malakali birinchi yordam ko‘rsatish uchun faqat boshlang‘ich bilim va ko‘nikmalarni egallash kerak. Birinchi yordam bo‘yicha o‘quv adabiyotlarida tibbiy ma’lumotga ega bo‘lmagan odamlar tomonidan tushunish va o‘zlashtirish qiyin bo‘lgan katta hajmdagi nazariy materiallar mavjud.

Ko‘pgina nashrlarda algoritmlar to‘plami qayta ko‘rib chiqishni talab qiladi, u birinchi yordam ko‘rsatish doirasiga kirmaydigan harakatlarni o‘z ichiga olmasligi kerak (inyektsiya va boshqalar). O‘quv adabiyotlari ham turli davrlarda yozilgan. Shu bilan birga, turli nashrlarning ma’lumotlari nafaqat bir-biriga mos kelmaydi, balki xatolar va eskirgan usullarni o‘z ichiga oladi.

Ko‘pgina nashrlarda birinchi yordam algoritmlari meyoriy hujjatlar talablariga javob bermaydigan tibbiy asboblardan foydalanishni tavsiflaydi[2].

Xulosa. Shunday qilib, ishlab chiqarish korxonalarida jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatishninh ahamiyati juda katta. Birinchi yordamni ko‘rsatishga o‘rgatish faqat davlatning emas, har bir insonning ham burchidir.

***Ilmiy rahbar** : Xodjakuloiv M.N.*
“Mehnat muhofazasi” kafedrasi
dotsenti v.b.

Adabiyotlar

1.O‘zbekiston Respublikasi kasaba uyushmalari Federatsiyasi raisining 2022-yil 17-fevraldagi KR 09/200-sonli xati:

2.Об утверждении требований к комплектации изделиями медицинского назначения аптечек для оказания первой помощи работникам [Электронный ресурс]: приказ Минздрав- соцразвития России от 05.03.2011 № 169н (зарегистрировано в Минюсте России 11.04.2011 № 20452). – Доступ из справочно-правовой системы Гарант.